

Karolína Čmelková

Neonacizmus a neofašizmus mojimi očami

Esej v rámci projektu "Odhaľ nácka", organizovaného Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, dvojtýždenníkom antifašistov Bojovník a Friedrich Ebert Stiftung, zastúpením v Slovenskej republike

Neofašizmus, teda hnutie, ktoré sa začalo rozvíjať už od ukončenia druhej svetovej vojny v oblasti Nemecka, sa snaží násilne presadiť návrat fašizmu. V dnešnej dobe sa s týmito prejavmi môžeme stretnúť najmä v podobe rôznych demonštrácií organizovaných síl alebo teroristických aktov, no stretávame sa s nimi aj v každodennom živote, hoci by sme si po skúsenostiach z minulosti už mohli myslieť, že sa ľudia podobným chybám a násiliu budú skôr vyhýbať, ako ho podporovať. Mnohí očakávali, že vojnou sa skončí aj ich strach o životy, tie ich, ako aj ich najbližších. Spolu s neofašizmom našu dobu ovplyvňuje ešte neonacizmus, ktorý sa snaží o obnovu nacistickej ideológie. Medzi jeho hlavné znaky patrí najmä rasizmus, homofóbia či antisemitizmus spojený s popieraním holokaustu. U predstaviteľov je tiež výrazná agresia a nadradenosť nad inými národmi. Používajú tiež pre nich typické znaky (napríklad hákový kríž) a čísla (1488 – 14 = 14 slov proti Židom, 88 = 8 písmeno abecedy je H a pozdrav nacistov je v skratke HH).

Aj v dnešnej dobe, kedy by sme už čakali, že ľudia k sebe budú tolerantní, sa stretávame s homofóbiou či rasizmom v jeho rôznych podobách. Ľudia sú mnohokrát odmietaní z práce či podnájomov len pre svoju farbu pleti alebo odlišnú národnosť. Sú taktiež v práci znevýhodňovaní nižšími platmi alebo náročnejšou prácou. Aktivisti týchto strán majú na viditeľných miestach často tetovania rôznych neonacistických symbolov či podporujú prejavy ako hajlovanie na verejnosti. V spoločnosti úmyselne vyvolávajú pre svoje presvedčenie hádky a rozbroje, agresívne útočia (fyzicky aj slovné) na nevinných ľudí len pre to, že nezastávajú rovnaký názor ako oni, snažia sa ich premýšľanie ovplyvniť omieľaním svojich, podľa nich, jediným správnym názorom. Na Slovensku medzi najvýraznejších predstaviteľov týchto smerov patria najmä zástupcovia strany ĽSNS a jej podporovatelia, ktorí organizujú protesty proti nariadeniam či zákonom, sami ich porušujú a nabádajú k tomu aj širokú verejnosť. Okrem agresívnych názorov tiež prejavujú nenávisť voči černochoch či Ázijčanom alebo iným kultúram, národnostiam či orientáciám. Utláčajú akékoľvek menšiny, ktoré nespĺňajú ich ideály, presne ako to bolo v minulosti napríklad so Židmi.

S týmto presvedčením o nesprávnosti iných ľudí, nadradenosti či agresii sa nikto z nás nerodí, vznikajú a sú ovplyvňované najmä okolím a ľuďmi, ktorí na nás vplyvujú svojimi názormi. Aj napriek tomu, že na strednom Slovensku sa najintenzívnejšie prejavilo Povstanie, majú tieto ideológie a ich predstavitelia najviac zástancov a voličov práve z tejto oblasti. Aby sa ľudia mohli vyvarovať chýb z minulosti, musia ju najprv dobre poznať a možno práve to je problémom tejto doby, že mnoho ľudí o históriu nejaví záujem a tým opakujú hrozivé chyby predkov, ktoré v mnohom ovplyvnili svet, aký ho poznáme dnes.

Keďže našu generáciu v porovnaní s generáciou našich rodičov či starých rodičov v mnohom formujú aj moderné technológie a internet, vďaka ktorým sa dozvedáme veľké množstvo informácií a príbehov o prípadoch homofóbie, rasizmu či inej nenávisti a násilia z celého sveta, klesá množstvo ľudí, ktorí odsudzujú len na základe toho, že vyzerajú inak alebo sú inak orientovaní. Nakoľko sa tieto príbehy a poznatky nepočúvajú a nečítajú práve najpríjemnejšie, mám pocit, že sa mnoho ľudí snaží týmto nenávisťným prejavom vyhýbať. Je dôležité každého tolerovať a akceptovať jeho názor, pokiaľ nám svojím pôsobením nejako neubližuje a nezasahuje nám ním do nášho života.

V dnešnej dobe je teda podstatné, aby čo najviac ľudí poznalo chyby predkov, poučili sa z nich a zmiernili svoje prejavy nenávisti, ktoré formujú spoločnosť a deti, ktorých názor v mnohom ovplyvňujú

práve ich rodičia. Veď predsa každý z nás by si prial, aby ho spoločnosť prijala a akceptovala bez odsudzovania a kritizovania, no nie?